

ИЗВЕСТИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ГЕОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО JOURNAL OF THE BULGARIAN GEOGRAPHICAL SOCIETY

web-site: www.geography.bg e-mail: journal.bgs@geography.bg

Проф. д-р Любомир Антонов Динев-Картографов (1911-1986) – Създателят на специалност „География на туризма“ в България

Prof. PhD Lyubomir Antonov Dinev-Kartografov (1911-1986) – The Creator of Specialty “Geography of Tourism” in Bulgaria

Мария Грозева

Национален институт по геофизика, геодезия и география – Българска академия на науките (НИГГТ-БАН),
Департамент География, секция „Икономическа и социална география“,
1113 София, България, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 3

Mariya Grozeva

National Institute of Geophysics, Geodesy and Geography – Bulgarian Academy of Sciences (NIGGG-BAS),
Department of Geography, Section of Economic and Social Geography,
1113 Sofia, Bulgaria, bl. 3, Acad. G. Bonchev str.

ABSTRACT

Key words:

Professor Lyubomir Dinev, economic and social geography, geography of tourism

Prof. PhD Lyubomir Antonov Dinev is among the distinguished Bulgarian geographers. He is interested in this science since from his early childhood. This is due to his father Anton Dinev - Kartografov, a teacher of geography, who created the first study maps in geography, as well as the first methodological foundations of teaching in this subject. Lyubomir Dinev graduated with a degree in geography from Sofia University in 1935. After he completed a specialization in Prague. After his return to Bulgaria he entered Sofia University as an assistant in geography. Later, he reoriented himself to socio-economic geography, and in particular to the area of geography of population and settlements. Gradually he is habilitated for associate professor and professor. In addition to what he has achieved in his research work, Prof. L. Dinev stays in science by expanding the research field of geography in Bulgaria through the specialty “geography of tourism”, created by him, and the Department of the same name in the “Kl. Ohridski” Sofia University.

Снимка 1. Проф. д-р Любомир Антонов Динев-Картографов (1911-1986).

Picture 1. Prof. PhD Lyubomir Antonov Dinev-Kartografov (1911-1986).

Адрес за кореспонденция: Мария Грозева, mariya_grozeva@abv.bg

E-mail: Mariya Grozeva, mariya_grozeva@abv.bg

Въведение

Професор доктор Любомир Антонов Динев (сн. 1) несъмнено е един от нашите най-видни географи, които имат и европейска известност. Той е учен с много висока научна и широка културна ерудиция.

Целта на настоящата статия, посветена на неговия живот и творчество, на професионалната и обществената му дейност, е да открие приносите, които той има за развитието и издигане престижа на географията. Запознаването с биографията и научната му работа, практическите изследвания и социалната му дейност е не само израз на почит към него, а е важно и за младите поколения географи, които биха могли да научат нещо повече за този наш забележителен български учен и географ.

Място и дата на раждане, семейна среда, образование

Любомир Антонов Динев е роден на 21 август (3 септември по нов стил) 1911 г. в Стара Загора в учителско семейство. Любовта си към географията наследява от своите родители. Баща му – Антон Динев, е учител по география и преподава в различни села в Старозагорски и Пловдивски окръг. Той е един от първите картографи в България и по-точно първият методик-картограф, специализирал се в изработването на релефни карти за учебни цели. Поради това са го наричали Картограф. По-късно той самият започва да се подписва като Картографов, а и синът му е наричан по този начин.

Средното си образование Любомир Динев завършва в мъжката гимназия в Стара Загора с отличен успех и е приет за студент по география в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“. След завършване на висшето си образование в София през 1935 г. той заминава на тригодишна специализация в Карловия университет в Прага (наричан още Пражки, който и днес е главният университет на Чехия и е един от най-старите в Европа). Там през 1938 г. Динев защитава много успешно дисертация на тема: „Геоморфология на Централните Западни Карпати“ и получава докторска степен по природни науки.

Професионална реализация – преподавателска, изследователска и ръководна дейност

Започнал кариерата си като геоморфолог, в по-нататъшните свои научни изследвания той се ориентира към проблемите на икономическата география, за което развитие той работи активно през целия си живот.

През следващата 1939 г. г-р Любомир Динев е назначен като асистент по география в Софийския университет и започва работа в Географския институт към университета. Повече от половин век той отдава на любимата си наука – география. Първоначално неговите научни интереси са насочени към антропогеографията и по-специално към географията на пръснатите селища. През 1943 г. (едва на 32 години) Динев се хабилитира с труда си „Колибарските селища в Средна Стара планина. Принос към изучаването на колибарските селища в България.“ В този труд, въз основа на продължителни проучвания върху пръснатите селища в България и наблюдения върху подобни селища в Унгария, Полша, Швеция и Белгия, той разработва своя хипотеза за възникването и развитието на тези селища у нас, която има не само теоретична, но и практико-приложна стойност за изясняване на селищната мрежа в България.

През 1957 г. следва втората му хабилитация по икономическа география, с която е избран за професор при Катедрата по Обща стопанска география към тогавашния Биолого-геолого-географския факултет (днес Геолого-географския факултет) на СУ „Св. Климент Охридски“. Две години по-късно той оглавява тази катедра и я ръководи близо 15 години до 1973 г. През този период работи във всички сфери на икономическата география. Учен с много богата ерудиция и интереси, той публикува трудове в областта на географията на населението и селищата, икономическото районизиране и микрорайонизиране, етнографията, икономическата картография, странознанието, миграционните и преселническите движения, геополитиката, географията на туризма и туристическото районизиране и др. научни дисциплини.

Чете лекции по География на промишлеността и селското стопанство; История на географията и географските открития; География на природните източници; Методика на икономическите изследвания; География на континентите; Методи на изследване на отдиha и туризма и др.

Професор Л. Динев има пионерни функции в специалността География на туризма. Бидейки ръководител на катедрата по Обща стопанска география, той осъзнава значението на туризма като важен стопански отрасъл и през 1967 г., в качеството си на декан на Геолого-географския факултет, обосновава необходимостта от разкриване на нова катедра – Катедра по география на туризма, едно от малкото по това време звена в света за подготовка на кадри и научни изследвания в областта на туризма и отдиha. През 1973 г. професор Динев става ръководител на създадената по негова инициатива специалност и Катедра по География на туризма. В продължение на първите четири години той привлича много кадри и подготвя специалисти и преподаватели в това направление, а възпитаниците му започват работа непосредствено в системата на туризма. Той остава активен член на тази катедра до смъртта си през 1986 г. и я оставя кадрово укрепена и с престиж сред научната общност и тогавашните туристически структури и организации.

Проф. Динев е бил ръководител на много дипломанти. Той е от онези преподаватели, които намират най-прекия път до студентите – могат да ги окуражат, да им формулират правилно задачите и да посочат пътищата за тяхното решаване.

Освен огромната му и разностранна ерудиция, друга негова същностна черта, която изтъкват колегите му, е неизчерпаемата му енергия. Той намира време за всичко и всички – за лекции и консултации на студенти, на млади научни работници, проектанти, администратори и т.н. Според неговите съвременници, той е учен – съзидател, преподавател и общественик, който не обича да ръководи с указания, а лично се ангажира и натоварва повече от по-младите си колеги и сам изпълнява най-обикновени организационни и технически задачи. Всички негови възпитаници, на които е бил научен ръководител, го обкръжават с голямо внимание и обич. Негови бивши студенти, голяма част от които впоследствие хабилитирани учени, споделят прекрасните си впечатления от преподавателя проф. Л. Динев. По думите им, той винаги се е отнасял с тях като с колеги – с уважение и разбиране и това негово отношение по никакъв начин не е уронвало престижа му на голям учен и преподавател. А студентите са му отворещали със същата почит и респект.

Еднакво достойни за изтъкване са и други негови човешки качества – неговата доброжелателност и контактност, възпитание и деликатност, огромната му трудоспособност и организационен талант.

Способността на проф. Динев за активна научна и внедрителска дейност намира отражение и в ръководените от него учебни практики на студентите. Като ръководител на Катедрата по Обща стопанска география той започва да търси организационната и творческа връзка на икономическата география с различни министерства и ведомства, с районното и териториалното планиране и е сред първите преподаватели по география, които създават производствени практики на студентите в различни научни институти, държавни учреждения и ведомства. През това време те получават възможността да приложат в действителност усвоеното от учебните занятия.

С тази своя инициатива той постига едновременно няколко цели:

- първо, успява до голяма степен да оползотвори производствените практики на студентите, като ги свързва с разработването на приложни задачи, резултатите от които впоследствие се предоставят на общините;
- втората полза от това е, че се създават по-добри условия и възможности за назначаване на работа на завършилите специалност „География“;
- и третото, което не е маловажно, е че по този начин се показва на обществото практико-приложното значение на географската наука.

Проектантска дейност

Професор Любомир Динев е сред географите, участвали в големи проекти от икономиката на страната. Високата му квалификация и ерудиция, както и умението му да работи в колектив, са основната причина за привличането му в разработването на редица предпроектни и проектни реализации. Фактът, че притежава безспорно разностранни знания и умения в различни области на географските науки му помага през 1948-1949 г. да участва в разработването на геоморфоложки и инженерно технически задания при проектирането на язовирите „Костенец“, „Яворица“ и „Тополница“, за които прави инженерно-геоложки и геоморфоложки проучвания. През 1957 – 1961 г. е привлечен като експерт и консултант към ГЕНПЛАН на СГНС за изработване на Първия генерален план за развитие на София.

Динев е имал изследователски интереси и по отношение на проекти, свързани с транспорта. Той има пряко участие в разработките на идейния проект за строителството на ж.п. линията по трасето „Каспичан – Вълчи дол“.

През 1969 – 1971 г. за нуждите на Комитета по туризъм към Министерския съвет той работи по проблемите на туристическото райониране на България. Фактически той поставя научните основи на този тип райониране в страната. През 1973 г. колективът на проф. Динев създава картосхема на туристическо райониране на България, в която отделя два типа туристически райони – основни туристически райони и туристически райони. Първият вид включва 7 района – I. Дунавски; II. Старопланински; III. Подбалканско-Средногорски; IV. Рило-Пирински; V. Родопски; VI. Витошко-Осоговски и VII. Черноморски. Всеки от тях е поделен на няколко туристически района.

Една година по-късно през 1974 г. Динев предлага по-подробна таксономична схема за комплексно туристическо райониране, която включва – а) основен туристически район; б) туристически район; в) туристически микрорайон; г) туристическа локализация; д) туристическо ядро; е) туристически обект.

През 1973 г. проф. Динев взема активно участие в издаването на Националния географски атлас на България. В него той разработва няколко самостоятелни оригинални карти. Участва и в ръководенето и разработването на „Генерална схема за икономическо микрорайониране на България“; „Развитие на производителните сили в Софийско-Пернишкия подрайон“, както и в създаването на „Прогноза за социално-икономическо развитие на столичния териториално-производствен комплекс до 2000 година“ и др.

Работи и като научен консултант в Комплексния научно-изследователски и проектантски институт по териториално устройство, градоустройство и архитектура (КНИ-ПИТУГА).

Дори само това неизчерпателно изброяване на участие-

то му в такива разработки е достатъчно, за да се направи изводът, че компетентността на проф. Динев е била високо ценена.

Основни приноси за развитие на географската наука – преглед на научните публикации и областите на изследване, за чието развитие те са допринесли

Професор Л. Динев е учен с много висока научна и широка културна ерудиция не само в различните дялове на географската наука. Причините за големите му успехи във всички области, с които се е занимавал, се крият както в солидната му научна подготовка, така също и в широките му общонаучни и общокултурни интереси.

Започнал своя път в географията като геоморфолог и аеролог, той малко по-късно се отдава на антропогеографията, геополитиката и икономическата география. Докторската му дисертация „Геоморфология на Централните Западни Карпати“ (отпечатана на български в Известия на Българското географско дружество през 1941 г.) и до днес е основен труд в геоморфологията на Словакия и Карпатската област.

Рецензиите, които пише по климатология и в други области, показват не само научната му подготовка, но и високо-то му обществено съзнание, тъй като преди 9-ти септември 1944 г. писането на рецензии е било доброволен труд на учениците, по тяхна собствена инициатива, за което те не са получавали заплащане.

Проф. Динев е от това поколение географи, които и след тясната си специалност, продължават да поддържат общогеографската си подготовка. В това отношение, както обобщава проф. Т. Христов (1982), той олицетворява единството на географията. Образец на дълбочени научни изследвания са антропогеографските и геополитическите му трудове: „Покрайнината Доспат“ (1939), „Териториалните промени в Европа през последните няколко години“ (1939), „Културно-географски промени в България през последните два века“ (1946) и др., както и по-късните му разработки в областта на географията на населението и селищата. Най-известни от тях са изследванията на селищните области в Искърския пролом (1941, 1943, 1958), Стара планина (1942, 1962, 1978) и други краища на България: „Населението на град София“ (Динев, 1959), „Нови данни за гъстотата на населението в България“ (Динев, 1957), „Пръснатите селища в България“ (Динев, Пенков, Мичев, 1964), „Състояние и задачи на географията на населението и селищата в България“ (Динев, 1965), „Характерни особености в териториалното разпределение и гъстотата на населението в България“ (Динев, 1970), „Основни проблеми и съвременни направления в географията на населението и селищата в България“ (Динев, Мичев, 1970), „Проблеми на териториалното разпределение на населението в България“ (Динев, Христов, 1973), „Селищна мрежа и селищни системи в България“ (Динев, 1979) и др.

Проф. Динев е не само доайн на специалността География на туризма, но е и един от пионерите в проучванията на миграционните процеси у нас като цяло и по-късно в проучванията на трудовете миграции и трудовете ресурси: „Преселническите движения в Дунавска България от началото на XIX век до днес (Динев, 1947), „Банатските българи“ (Динев, 1948), „Структурни особености, разпределение и проблеми на трудовете ресурси на селата в Пернишки окръг“ (Динев, Велчев, Борисов, Кръстев, 1964), „Някои основни икономикогеографски проблеми на населението и трудовете ре-

сурси във Видински окръг“ (Динев, Велчев, Борисов, Кръстев, 1965), „Върху някои проблеми на трудовите миграции на населението в България“ (Динев, 1968), „Трудовите миграции в България и отражението им върху урбанизацията и селищната мрежа“ (Динев, 1973), „Миграционни движения“ (Динев, 1981) и т.н. Проф. Любомир Динев е инициатор на детайлни демографски проучвания в Пернишки, Видински и Пазарджишки окръг.

Икономикогеографското районирание и микрорайонирание, методите на икономикогеографското изследване и проблемите на икономическата география като цяло са застъпени широко в неговите трудове – „Развитие на икономическата география в България“ (Пенков, Динев, Мичев, Иванов, 1964), „Състояние, задачи и перспективи на икономическата география в България“ (Пенков, Динев, 1971), „Концепция за туристическо районирание на НРБ“ (Динев, 1972–1974), „Основни туристически райони“ (1981) и др.

Наред с това проф. Динев работи и в областта на странознанието, икономическата картография, историята на географията и географските открития. Голям е приносът му в колективните разработки за Софийско-Пернишкия подрайон и за перспективното развитие на столицата.

Неговата научна дейност не може да се измери само с публикациите му. Той е автор и на много научни доклади, десетки рецензии и експертни анализи, учебници, научно-популярни книги, студии и статии. Широко прилага колективния метод в работата си и организира и ръководи редица творчески колективи. Съавтор е в няколко научни монографии. Съставител и редактор е на географски атласи и географски хрестоматии.

Изследователските приноси на проф. Динев за развитието на географската наука не се ограничават само до изследване на населението или стопанството на едно селище или до рекреационно-туристическия потенциал на една планина. Неговите научни трудове, както пише проф. Т. Христов (1982), „очертават цели направления за научно-изследователската работа или са синтез или методична разработка на проблеми с общонационално значение, каквито са проблемите на туризма, миграционните движения, икономическото районирание и др.“ И както с право твърди неговият по-млад колега проф. д-р Марин Бъчваров (1989): „В много отношения той е продължител на делото акад. Иширков, доц. Гунчев и акад. Бешков.“

Обществена дейност

Професор Любомир Динев е сред малката група учени, които имат много по-широки интереси от своята тясна специалност, чрез която са доказали високата си компетентност и са постигнали научна израстване. Освен пряката си научна и преподавателска дейност, той е вземал активно участие и в редица обществени и научни организации.

Бил е дългогодишен секретар на Съюза на научните работници в България, членува в ръководствата на Българското географско дружество, където разгръща широка научно-обществена дейност и на Българското геологическо дружество, член е също на Бюрото на Централния съвет на Българския туристически съюз, на Профсъюза на българските учители, Българското астронавтическо дружество, Комисията за защита на природата и др.

Избрането му за почетен член на Българското геологическо дружество е признание за приносите на проф. А. Динев в областта на геоморфологията и спелеологията. (сп. Българ-

ско геологическо дружество, кн. 1, 1976 г.). Това признание е и заради активната му дейност в ръководството на дружеството, както и по отношение на работата му в редколегиата на списанието.

От 1957 г. до 1985 г., в продължение на почти 20 години, проф. Динев е председател на Българската федерация по пещерно дело, учредена въз основата на възобновеното от него Българско пещерно дружество.

Първото Българско пещерно дружество, образувано на 18 март 1929 г., е разпуснато през 1949 г. През 1957 г. проф. А. Динев заедно с известния български зоолог акад. Иван Буреш, пещернякът П. Трантеев и други изпращат писмо до Българския туристически съюз с предложение да се създаде Комисия по пещерен туризъм. Въз основа на това предложение с решение на Бюрото на Централния съвет на Българския туристически съюз през 1958 г. е създадена Комисия по пещерно дело с председател проф. А. Динев. След няколко преобразувания през 1972 г. е учредена и Българската федерация по пещерно дело отново с председател проф. Динев (използваните данни са от <https://speleo-bg.org/about-bfs/istoria>). Сега неин приемник е Българската федерация по спелеология.

През 1962 г. е създаден Международният спелеоложки съюз и проф. А. Динев е единственият българин сред основателите му. През 1977 г. той е избран и за член на неговото ръководство. (Алманах на българската спелеология, 2009).

В качеството си на член на Бюрото на Централния съвет на Българския туристически съюз професорът заедно с доц. Мартин Гловня съпровожда и представя известния норвежки пътешественик и изследовател Тур Хейердал в СУ „Св. Кл. Охридски“, както и в Клуба на културните дейци в София по времето на посещението му в България през 1972 г. (в. Ехо, бр. 5/574 от 4.02.1972 г.).

Проф. А. Динев намира време и сили да участва в няколко научни съвета, много комисии и експертни групи. Смъртта му през 1986 г. го заварва като първи заместник-председател (за трети мандат) на Студентския съвет по туризъм.

Оценка за научните приноси на проф. А. Динев в контекста на достиженията на географската наука в България и по света

Безспорна е заслугата на проф. Динев за свързване на фундаменталните изследвания с внедрителската дейност. Сигнал до прозрението, че географията има пряко отношение към научно-теоретичните и практически проблеми на териториалната организация на общественото производство и общественото обслужване, той през цялата си кариера отстоява идеята за конструктивна география и се включва в решаването на практико-приложни задачи. Освен постиженията, които има в академичната наука, той успява да покаже на обществото и практико-приложната стойност на географията. През 70-те и 80-те години на миналия век десетки географи работят в различни институти като проектанти, специалисти по демография, картографи, икономикогеографи и др.

Огромна е и лекционната му работа с учители по география и популяризаторската му дейност. За проф. Динев най-важната задача е активизирането на българската география и превръщането ѝ в конструктивна наука в служба на обществото и държавата.

Създавайки новата специалност – География на туризма, той разширява изследователското поле на географската наука. Под негово ръководство се разработва темата за туризм-

тическото райониране на страната и проучване на нейния природен и антропогенен туристически потенциал. Като основател и пръв ръководител на Катедрата по география на туризма, той допринася извънредно много за обособяването и за утвърждаването на този клон на географското знание и за подготовката на десетки високкоквалифицирани кадри, обслужващи тази важна за икономиката на страната дейност. Много негови трудове са посветени на географията на туризма като ново научно направление, в която област той има методически заслуги.

Професор Динев е и първият географ, който се заема с изследвания, свързани с ежедневните трудови пътувания и разкрива тяхното социално и икономическо значение. Навремето тези процеси са имали важно научно и практическо значение, защото големи групи хора ежедневно са пътували до работните си места извън селището, което обитават. Такива движения показват и тесните връзки между двата типа селища – едните, отдаващи трудови ресурси и другите, в които те полагаат труд. По-късно тези негови проучвания са използвани като основен показател за разкриване границите на икономическите микрорайони и селищни системи.

Проф. А. Динев е един от нашите най-известни географи в чужбина. Инициатор и ръководител е на много семинари и конференции с общонационално и международно значение. Участва в много конгреси, конференции и симпозиуми в десетки страни. Като резултат от активната му дейност и високата му компетентност международните географски среди го избират в ръководството на Комисията по приложна география към Международния географски съюз. Там професор Динев е един от инициаторите на Работната група по туризъм и рекреация, по-късно прераснала в Комисия по туризъм и рекреация към Международния географски съюз. Доказателство за уважението към него от международните географски среди са поканите към него да изнася лекции в много университети в чужбина – бившият Съветски Съюз, Чехословакия, Югославия, Полша, Унгария, Австрия, Гърция, ФРГ и др. Той е сред основателите и членовете на няколко научни комисии към Международния географски съюз.

Избран е за почетен член на Географските дружества на Полша, Чехословакия, впоследствие на Словакия, на Унгария, на Унгарското дружество по карст и спелеология и на Франкфуртското географско дружество във ФРГ.

Цялостната научно-изследователска, преподавателска, проектантска и международна дейност на проф. д-р Любомир Динев е била високо ценена. Доказателства за това са многото научни и държавни отличия, които е получил.

За всепризнатите си заслуги към българската география и сродните ѝ науки той е избран за почетен член на Българското географско дружество, Българското геолошко дружество и Астронавтическото дружество.

За участието си в съставянето на Националния атлас на България той е награден с Димитровска награда, а за монографията „География на България“ (в съавторство с чл.-кор. проф. К. Мишев) е отличен с голямата награда на Съюза на научните работници.

За всеотдайния си труд и заслуги като преподавател и учен-географ проф. Динев е награден с няколко държавни отличия, сред които и орден “Кирил и Методий” – I-ва степен.

Извън професионалните му качества, не може да не се спомене и за обаянието, което проф. Любомир Динев е имал като човек. По думите на неговия асистент и по-късно професор д-р Марин Бъчваров – един от следващите ръководители на Катедра География на туризма: „Съв своя патриотизъм, ко-

легиалност, доброта, готовност за помощ той остава незаличим спомен у всички, с които е имал допир.“ И също така „Неговата известност, качествата му на вещи организатор и оратор пред различни форуми, включително и най-широката – телевизионната аудитория, оказаха неочаквана помощ в борбата за утвърждаване ролята на географията в нашето общество.“ (Бъчваров, 1989).

Литература

- Бешков, А., А. Динев, З. Борисов (1966). История на географията и географските открития. Изд. Наука и изкуство, 255 с., С.
- Бъчваров, М. (1989). Професор д-р Любомир Антонов Динев. В: Известия на БГД, Том XXV (XXXV) 1987. Изд. Наука и изкуство. Индекс 941 Б (05), С., стр. 167-170.
- Динев, А. (1939). Покрайнината Доспат. Известия на БГД, кн. 7, 1939 г., стр. 245-257, С.
- Динев, А. (1939). Териториалните промени в Европа през последните няколко години. Известия на БГД, кн. 7, 1939 г., С., стр.259-264.
- Динев, А. (1941). Село Луково – Софийско. Поселищно-географски развой на едно село от Искърския пролом. Известия на БГД, кн. 8, стр. 150-162, С.
- Динев, А. (1941). Морфология на Централните Западни Карпати. Известия на БГД, кн. 9, стр. 3-69, С.
- Динев, А. (1943). Колибарските селища в Средна Стара планина. Принос към изучаване на колибарските селища в България. Известия на БГД, кн. X, стр. 277-299, С.
- Динев, А. (1943). Селищната област по Искърския пролом. Антропогеографски проучвания. В: Годишник на СУ, Исторически факултет. Том XXXIX, стр.1-167, С.
- Динев, А. (1946). Културно-географските промени в България през последните два века. В: Годишник на СУ, Ист.-фил. Ф-т. Том XLII, 1945/46, стр.1-25, С.
- Динев, А. (1947). Преселническите движения в Дунавска България от началото на XIX век до днес. В: Сп. Ученически преглед. Год. XLVI, кн. 3, стр.221-234, С.
- Динев, А. (1947). Язовир Тополица и неговото стопанско значение. В: Сп. Географски преглед. Год. III, кн. 1, С.
- Динев, А. (1948). Банатските българи. СтрН. Год. II, кн. 1, стр.11-12, С.
- Динев, А. (1953). Кратък курс по география на Америка. (Учебник). Изд. Наука и изкуство. С.
- Динев, А. (1957). Нови данни за гъстотата на населението в България. В: Сп. География, VII, №8, С., стр. 1-5.
- Динев, А., А. Мелнишки (1958). Искърски пролом. Изд. Наука и изкуство, 201 с., С.
- Динев, А. (1959). Населението на гр. София. В: Известия на БГД, кн. 2 (12), стр. 95-101, С.
- Динев, А., А. Мелнишки (1962). Стара планина. Изд. Наука и изкуство, 309 с., С.
- Динев, А. (1964). Организация на географските изследвания в България. В: Сборник Проблеми на географията в НР България. Изд. Наука и изкуство, С., стр.125-133.
- Динев, А., Ив. Велчев, З. Борисов, К. Кръстев. (1964). Структурни особености, разпределение и проблеми на трудовите ресурси на селата в Пернишки окръг, Год. на СУ, ГГФ. Том 57, кн. 2, География, стр. 201-250, С.
- Динев, А., Игн. Пенков, Н. Мичев (1964). Пръснатите селища в България, В: Сборник Проблеми на географията в НР България, Изд. Наука и изкуство, стр. 201-209, С.
- Динев, А. (1965). Състояние и задачи на географията на населението и селищата в България. В: Известия на БГД, кн. 5 (15), стр.43-56, С.
- Динев, А., Ив. Велчев, З. Борисов, К. Кръстев. (1965). Някои основни икономгеографски проблеми на населението и трудовите ресурси

- във Видински окръг. Год. на СУ, ГГФ. Том 58, кн. 2, География, стр. 105-136, С.
- Динев, Л. (1968). Върху някои проблеми на трудовите миграции на населението в България. В: Год. СУ „Кл. Охридски“, ГГФ, кн. 2 – География, С.
- Динев, Л., И. Велчев, З. Борисов, К. Кръстев. (1968). Върху някои икономикогеографски проблеми при изучаването на трудовите ресурси в България. В: Сборник Проблеми на географията в НРБ. С.
- Динев, Л. (1970). Характерни особености в териториалното разпределение и гъстотата на населението в България. В: Известия на БГД, кн. IX (XIX), 1969. Изд. Наука и изкуство, стр. 77-88, С.
- Динев, Л., Н. Мичев (1970). Основни проблеми и съвременни направления в географията на населението и селищата в България, Известия на БГД, кн. X (XX). 1970. Изд. Наука и изкуство, стр. 139-148, С.
- Динев, Л. (1971). Проблеми на селищната мрежа в България и селските селища. В: Сборник от докладите на теоретичната конференция на тема „Научна организация на обслужващата сфера в селата“, състояла се на 23-ти март 1971 г. в София.
- Динев, Л. и др. (1971). Териториално разпределение на населението и трудовите ресурси в икономическия подрайон Град София. Софийски и Пернишки окръг. Варна.
- Динев, Л. Концепция за туристическо райониране на НРБ. В: Год. СУ „Кл. Охридски“, ГГФ, т. 66, кн. 2 – География, 1972-1974. С.
- Динев, Л. (1973). Трудовите миграции в България и отражението им върху урбанизацията и селищната мрежа. В: Сборник с доклади – Проблеми на географията на населението и селищата. Изд. БАН, С., стр. 127-132.
- Динев, Л., Т. Христов. (1973). Проблеми на териториалното разпределение на населението в България. В: Сборник с доклади – Проблеми на географията на населението и селищата. Изд. БАН, С., стр. 11-18.
- Динев, Л., П. Орешкова. (1978). Особенности в териториалното разпределение на населението в Старопланинската област. В: сп. Проблеми на географията, кн. 5. Изд. БАН, С., стр. 113-123.
- Динев, Л. (1979). Селищна мрежа и селищни системи в България. В: сп. Обучението по география, XXI, кн. 2. С.
- Динев, Л. (1981). Икономикогеографски промени в историческото развитие на България. В: Сп. Обучението по география, № 4., С.
- Динев, Л. (1981). Миграционни движения. В: География на България. Том 2. Икономическа география. Изд. БАН, С., стр. 25-31.
- Динев, Л. (1981). Основни туристически райони. В: География на България. Том 2. Икономическа география. Изд. БАН, С., стр. 409-412.
- Кираджиев, С. (2007). Мореплаватели, пътешественици, географи-изследователи. (Енциклопедичен справочник). Книгоиздателска къща „Труд“, стр. 32, С.
- Манев, Б., К. Орешкова (2011). 100 години от рождението на проф. д-р Любомир Антонов Динев – Картографов (1911-1986). В: сп. Проблеми на географията, кн. 3-4. Изд. БАН, С., стр. 130-132.
- Пенков, Игн., Л. Динев (1971) Състояние, задачи и перспективи на икономическата география в България. В: Изв. на БГД, кн. X (XX) 1970. Изд. Наука и изкуство, стр. 121-138, С.
- Пенков, Игн., Л. Динев, М. Мичев, Б. Иванов. (1964). Развитие на икономическата география в България, В: Проблеми на географията в НР България, Изд. Наука и изкуство, стр. 135-148, С.
- Пенков, Игн., Л. Динев (1971). Състояние, задачи и перспективи на икономическата география в България. В: Известия на БГД, кн. 10 (20).
- Христов, Т. (1982). Професор Любомир Динев на 70 години. В: Проблеми на географията, кн. 1. Изд. БАН, С., стр. 62-63.
- Динев-Картографов, Л., Д. Бакалов. (1939). Основи за синоптичното предсказване на времето, Известия на БГД, кн. 6, стр. 206-207, С.
- Динев, Л. (1938). Климатът на София. 50 години метеорологични наблюдения в София. 1887-1937 г. Известия на БГД, кн. 6, С., стр. 207-208.
- Динев, Л. (1940). Димитър Яранов. Беломорска Тракия и Приморска Македония. Географски очерк. 1. Обща част. В: Год. на СУ „Св. Кл. Охридски“, Ист.-филологически факултет, кн. XXXIV, София. 1938. Рецензия в Сп. Македонски преглед. Год. XII, кн. 2, 1940, стр. 117-119.
- Динев, Л. (1940). Известия на службата за времето. Известия на БГД, кн. 1, С., стр. 289-291.
- Динев, Л. (1941). Архив за поселищни проучвания. I. 1938. № 1-4, II. 1939-1940. Известия на БГД, кн. 8, стр. 213-218, С.
- Динев, Л., Игн. Пенков (1942). Град Троян. (Поселищно-стопански черти). В: Известия на БГД, кн. IX, стр. 258-259, С.
- Динев, Л., П. Константинов. (1941). Габрово и Габровско. 1940. Известия на БГД, кн. 8, стр. 212-213, С.
- *** Алманах на българската спелеология (2009). Изд. Българска федерация по спелеология, С.
- *** България, кратка география (в съавторство с проф. К. Мишев), Изд. БАН, 1969, С.
- *** Българско геологично дружество, кн. 1/37, 1976 г.*** В. Ехо, бр. 5/574 от 4.02.1972 г.
- *** География на България (в съавторство), т. II, Изд. БАН, 1961, С.
- *** ГЕОграфия, бр. 6, 2007 г.
- *** Известия на БГД, Указател на публикациите 1933 – 1983 г, кн. 1-20 (30), 1984, С.
- *** <https://speleo-bg.org/about-bfs/istoria>

Рецензии:

- Алексиев, Ат., Ант. Динев (Картографов), Л. Динев (1938). Релефна карта на Царство България, хоризонтална мярка 1:800 000, релефна 1:150 000. Стр. 211, Ст. Загора.